

W pierwszej połowie lat 90-tych ubiegłego stulecia dobiegła końca historia wybudowanej czynnem społecznym wiszącej kładki pieszojezdnej, która przez prawie cztery dekady służyła przeciwnie wartkimi wodami Sanu północne dzielnice Sanoka.

Chociaż ukończono ją i niemalże oddano do użytku już w roku 1955, musiały minąć jeszcze cztery lata trudnej odbudowy spowodowanych gwałtownymi wicherami zniszczeniach, zanim rzeczywiście zaczęła spełniać swoją funkcję – umożliwiała komunikację okolicznym mieszkańcom, turystom przyciąganym skarbami kultury ludowej, zgromadzonymi w założonym w 1958 roku przez Aleksandra Rybickiego i Jerzego Tura, a popularnym do dziś, Skansenie, czy też wielbicielom wódrek po Górach Słonnych, poruszającym się nie tylko pieszo, lecz również samochodem osobowym (jedynie w pierwszych latach, później do ruchu po kładce dopuszczono tylko pojazdy pogotowia ratunkowego).

Uroczycie otwarta w 1959 roku, dzielnie przeciwstawiała się siłom natury aż do roku 1978, kiedy to na skutek daleko posuniętej korozji stalowych elementów i nadmiernej podatności na drgania została nieodwołalnie, na 15 lat, wycończona z użytku, a po rozbiórce zastąpiona skądanym mostem typu DMS-65, który po nadal zajmuje przeznaczone mu miejsce.

Sanocka kładka wisząca o niebagatelnej rozpiętości 130 metrów to nie tylko przedmiot nostalgicznych wspomnień – należy ją postrzegać także jako konstrukcyjną ciekawostkę, której szczegóły przedstawiają się następująco:

Przyczółki
Betonowe, monolityczne, posadowione na

skalistym stropie fliszu karpackiego. Powierzchnie przednia i tylna (stykaj?ca si? z gruntem) lekko nachylone; w górnej cz??ci, wznosz?cej si? ponad lustro niskiej wody na oko?o 7,0 m, zag??bienie dla pomieszczenia dolnych pasów belki g?ównej. Dolne pasy belki g?ównej u?o?one bezpo?rednio na betonie bez jakichkolwiek ?o?ysk, przed ruchami bocznymi zabezpieczone osadzonymi w betonie kształtownikami stalowymi. Po obu stronach belki g?ównej umieszczono ?o?yska pylonu.

?o?yska pylonu

Odl?wy ?eliwne umo?liwiaj?ce ruchy pylonu wzd?u? osi przeprawy, zaopatrzone w ko?nierze uniemo?liwiaj?ce zsuni?cie si? pylonu z powierzchni ?o?yska. P?yty dolne unieruchomiono stalowymi ko?kami osadzonymi w betonie. Odlego?? ?o?ysk wzd?u? mostu – 130,0 m.

Pylony

Stalowe, spawane z kształtowników walcowanych, o wysoko?ci ok. 15,0 m. Ka?dy z nich z?o?ony z dwóch s?upów po??czonych belkami poziomymi, dziel?cymi pylon na trzy cz??ci. Dwie cz??ci górne skratowane, za? cz??? dolna, przejazdowa, z oczywistych wzgl?dów nie posiadaj?c skratowania, tworzy?a ram? portalow?.

S?upy wykonano z dwóch ceowników 300 odwróconych do siebie ?rodnikami, rozsuni?tymi na odlego?? 310 mm, ??czonymi co 1150 mm (w osi) w segmentach górnych i 1350 mm w segmencie dolnym, przewi?zkami o wysoko?ci 300 mm z blachy gr. 8 mm.

Belki poprzeczne i krzy?ulce wykonano z kształtowników 80×80×8 równie? ??czonych przewi?zkami, a ze s?upami za po?rednictwem blach w?z?owych.

W cz??ci przy?o?yskowej s?upy wzmocniono u?ebrowaniem z blach – w cz??ci wierzcho?kowej u?o?ono na nich kable no?ne.

Kable no?ne

Wykonane z lin stalowych przeciwwitych o ?rednicy 26 mm w liczbie 8 sztuk dla ka?dego z kabli, zakotwione w blokach kotwi?cych, w

odległości ok. 30,0 m od pylonu. W części od zakotwienia do pylonu liny ułożone były obok siebie, a na pylonie przechodziły w układ piętrowy 2x4 szt. W bloku oporowym liny nożne były siły z linami osadzonymi w betonie za pośrednictwem stalowego sworznia o średnicy 120 mm i zacisków rubowych. Na kablach w przelocie, co około 6,5 m, umieszczono uchwyty spinające liny, służące równocześnie do zaczepienia jarzma wieszaka.

Wieszaki

Wykonane z drutu o średnicy 20 mm, w układzie kratowym, z gwintem na obu końcach, co w prosty sposób pozwoliło na ich połączenie z jarzmami na kablach nożnych i belce głównej.

Jarzma

Wykonane z U-kształtnej pręta o średnicy 30 mm zakończonego kwadratową beleczką 60x60 mm, przez którą przepuszczono wieszak.

Belka główna

Złożona z dwóch, równoległych, rozsuniętych na odległość 2,0 m kratownic pionowych o wysokości ok. 1,20 m i wiatrownicy w poziomie pasów dolnych. Pasy dolne wykonano z dwuteownika ałunowego powstałego przez rozcięcie i pospawanie z przesunięciem dwuteownika walcowanego 240, które w module 2250-2000-2250 mm połączono poprzecznikami z dwuteownika 240, zaś pasy górne z kątownika 80x80x8 z przyspawanym od góry paskownikiem 120x10. Co czwartą poprzecznik (co 6,5 m) wypuszczono poza pas, w celu zamocowania na niej jarzma wieszaka. Słupki wykonano z kątownika 80x80x8, na poprzecznikach wypuszczonych wzmocnione podpórkami, krzyżulce z kątownika 50x50x6 w jednym kierunku i pręta o średnicy 16 mm w drugim. Jako te kratownice boczne tworzyły barierkę, w jej części pionowej umieszczono trzy pręty o średnicy 8 mm dzielące ją na cztery części po około 400 mm. Skratowanie wiatrownicy wykonano z kątownika 80x80x8.

Nawierzchnia

Drewniana, trójwarstwowa. Dolne warstwy tworzą poprzecznicę 10x16 cm rozmieszczone na pasach dolnych belki górnej, natomiast pośrednie, takie same podłuznice w ilości 9 szt. (co ok. 25 cm) i górne – dylna grubości 50 mm.

Odcinki

Przed nadmiernymi przemieszczeniami poziomymi kładkę zabezpieczono ośmioma odcinkami linowymi (po cztery z każdej strony), które były zamocowane do osadzonych w betonowych fundamentach kozłów.

To jeszcze nie wszystko. Poniżej zamieszczamy zbiór 36 unikatowych zdjęć wykonanych w 1989 roku, czyli już po wzmocnieniu mocno skorodowanej, stalowej konstrukcji dodatkowymi linami nożnymi, tymczasowo zabezpieczającymi obiekt przed całkowitą destrukcją. Bogaty materiał zdjęciowy, poza zagadnieniami czysto inżynierskimi, dokumentuje również fragment sanockiej rzeczywistości końca lat 80-tych XX wieku.